

Badort

Förr i tiden badade man inte i öppet vatten. Det var först på 1700-talet och då i England som man kom på att bad och tvättning i kallt saltvatten var hygieniskt och stärkande. Den första svenska badorten var Gustavsberg, söder om Uddevalla, som är känd från 1774.

I Bjärred 1853

Enligt annons i Folkets Tidning badade Lundaborna redan 1853 i Bjärred.

24/6

Det nya badhuset i Bjärred som består av 7 rum för damer och 7 rum för herrar håller öppet varje vardag från kl 8 på morgonen till kl 10 på kvällen. 2 bussar går varje dag från Alidemsroföreningen kl 9 f.m och kl 4 em.

Anläggningen låg i slutet av Pilevägen. Längst ut på bryggan fanns ett enkelt badhus i form av ett T, med badhytter för herrar till höger och damer till vänster. Här fanns också en dansbana, karusell, försäljningsstånd, restaurang och bersåer där man kunde inta förtäring. De som drev badanläggningen var Christina Westergren, Sven Persson, Jöns Svensson och Anders Jönsson.

Anders Jönsson tog över år 1898

På "nya badanstalten" kostade badet 15 öre utan handduk och 25 med handduk. På hösten plockades anläggningen ner för vinterförvaring. Efter Anders Jönssons död 1919 lades badanstalten ner.

Ännu på 30-talet badade man vid Pilevägen:

"Va härligt det är att få plaska omkring i vattnet, även om botten är dyig och det finns en hel del tång. Vi har med oss en tvål, och så tvålar vi in oss försiktigt vid strandkanten, och springer ut i vattnet och sköljer av oss. Snart flyter tvällödder omkring oss, och folk tittar lite undrande, och som jag tycker lite förebrående på oss". (Arne Karlsson)

” Kolabryggan”

vid Bjersunds tegelbruk

lär ha varit en av de första badbryggorna i Bjärred.

Det var bryggan där pråmarna med kolstybb till tegelbruket lade till.

Den revs så småningom när tegelbruket lagts ner 1887 och en ny brygga byggdes.

På CG Lekholms akvarell syns kolabryggan.

Fröknarna Kockum vid sin brygga 1901.

Anna Kockum minns:

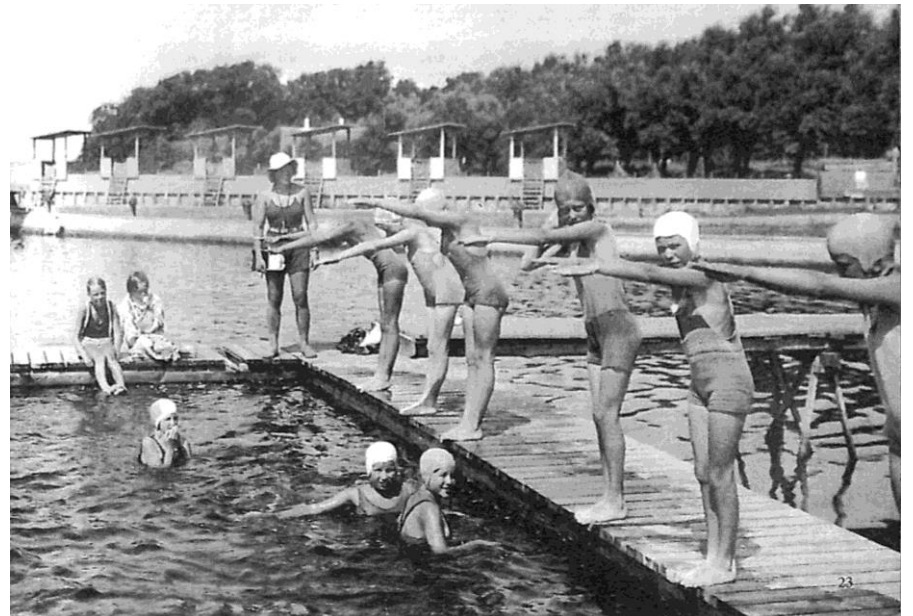
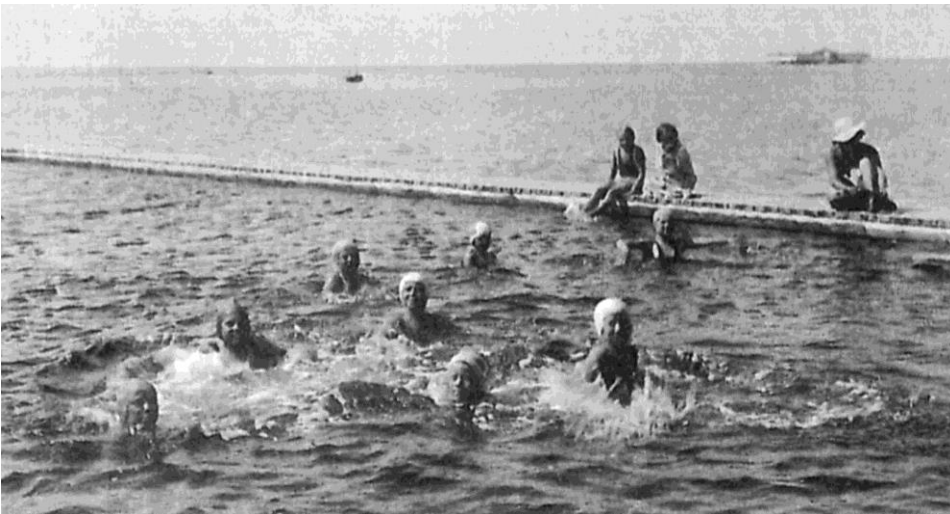
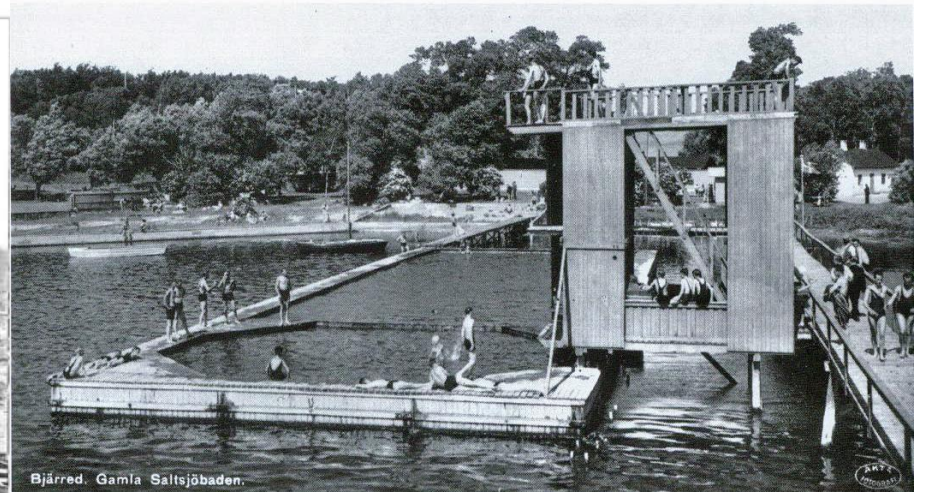
Vid stranden fanns en ca 30 meter lång båtbygga och en bra bit längre ut stod ett badhus på pålar. En fiskare vid namn Claus brukade ro ut barnen Kockum till badhuset och sedan låg han och sov i båten medan de badade.

Lycksalighetens ö

Byggdes år 1922 ca 100 meter norr om Anders Jönssons badbrygga.

Anläggningen anlades av bryggaren Axel Andersson i Lund. Den byggdes på tomma öltunnor fyllda med sand. Här fanns två simbassänger, en som var 25 meter lång och en mindre och fyrkantig – 4 m djup. Vid den senare fanns också ett högt hopptorn. Det fanns även ett soltorn, byggt i fyrkant, så man kunde flytta sig runt under dagen. Överst fanns romerska ringar. Från 1930-talet fanns här simskola på sommaren.

Isen skruvade sönder alltihop vintern 1941/42.

På 1930-talet kom många barn från Lund för att lära sig simma. En av dem var Arne: "På stranden lärde vi oss torrsim, innan vi fick hoppa i den stora bassängen. Det var mycket roligt. Allt är nu borta, men minnet av dessa simdagar lever kvar".

Lycksalighetens ö till vänster och Saltsjöbadens brygga till höger.

Andra badbryggor:

Bokförläggare Vitus Pettersson köpte **Vitusborg** på 1930-talet. Danska direktörer sprang runt nakna i Bjärred, där den svenska nudiströrelsen tog sitt premiärdopp. Vid den egna långa bryggan kunde de bada ostört.

- Här i trädgården satt rika, kraftiga, cigarrökande danska affärsmän, som reste hit på sommarferier och badade näck.
- I slutet av 1930-talet var det ett allmänt söndagsnöje i Bjärred att leta kvisthål i staketet för att glutta in på nudisterna, berättar Rolf Malmqvist.

Av förståeliga skäl blev det en stor sensation att folk uppträdde nakna något sådant hade man aldrig hört talas om. Av försiktighetsskäl omgärdades tomten av ett 1.80 m. högt säckvävsstaket. Nakenbadarna fick anmälan på sig av en person som var 2.10 m. lång! En person, som sommartid bodde på gatan har berättat hur vi "pågar" brukade lägga oss ner på vägen och kika under säckväven. Mycket spännande, vi tittade bl.a. på när gubbarna, nakna rodde ut till badhuset, det fanns sådana ett stycke ut från stranden.

Badhytter på hjul rullades ut en bit i vattnet och där klädde man om sig innan man tog sig ett dopp. Denna fanns utanför Högsäter.

"Vi gick ut till Stora Bennickan för de hade ett eget litet badhus som låg en liten bit ut. Man hämtade nyckeln på Stora Bennickan och använde då detta badhus. Mormor hade ingen baddräkt, utan hon hade en särk som var styv och stark så när hon sedan badade flöt denna upp och man såg henne helt naken. Det tyckte ju vi var väldigt lustigt vi barn, som var ca 3, 5 och 6 år". (Elisabeth Dahlberg)

Badliv vid Långa Bryggan på 1990-talet

Långa Bryggan

anlades samtidigt som Bjärreds Saltsjöbad byggdes år 1901. Då var även järnvägen mellan Lund och Bjärred klar. Längst ut på bryggan fanns en badanläggning med servering, badmästare och baderska och med åtskilda avdelningar för herrar, damer och så familjer i mitten. Bryggan var 700 meter lång (dagens är 574 meter). Bryggan lades ut varje vår och togs in på hösten, om inte stormen hann före. Då blev det till att snickra nya delar som ersättning. De förlorade delarna samlades väl in av de boende bortåt Habo Ljung för att värma stugorna under vintern. Under kriget behövde militärerna timmer, då försvann badhuset.

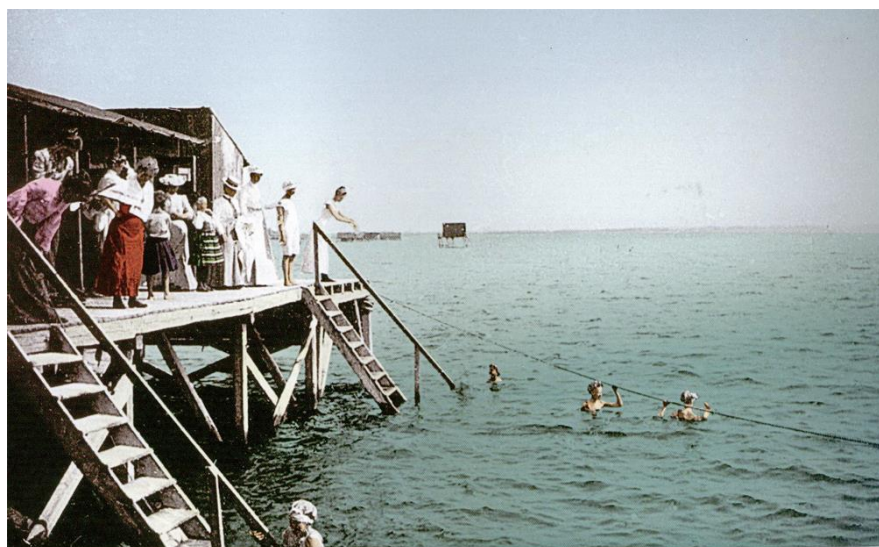

Naturligtvis var det mycket sträng åtskillnad på herr och damsida. Vi gick till vänster och dörren tillslöts noga, ingen minsta lilla springa fanns som någon okynnig mansperson kunde kika på damerna genom. (Inga Sundewall-Haraldsson f 1907)

Ångslupen *Thor* forslade badsugna Malmöbor till Bjärred. Den avgick 2 gånger på vardagar och 4 på sön- och helgdagar. Den lade till en bit utanför Långa bryggan och badgästerna hämtades med mindre båtar.

Den långa breda bryggan hade stabila räcken och det fanns balkongliknande utbyggnader på ett par ställen, där det fanns bänkar. Trappor ledde ner till vattnet, där roddbåtarna kunde förtöjas.

Badgäster i början av 1900-talet

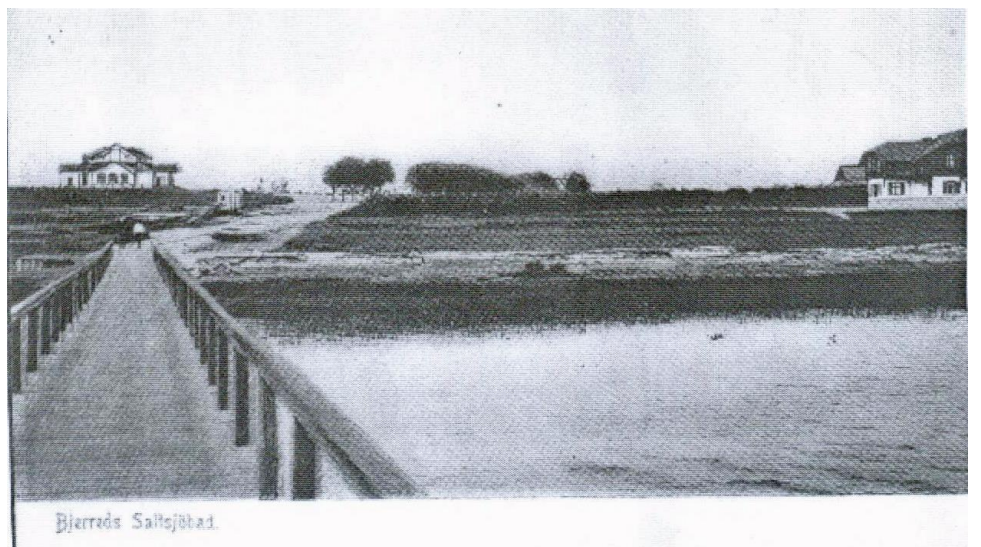
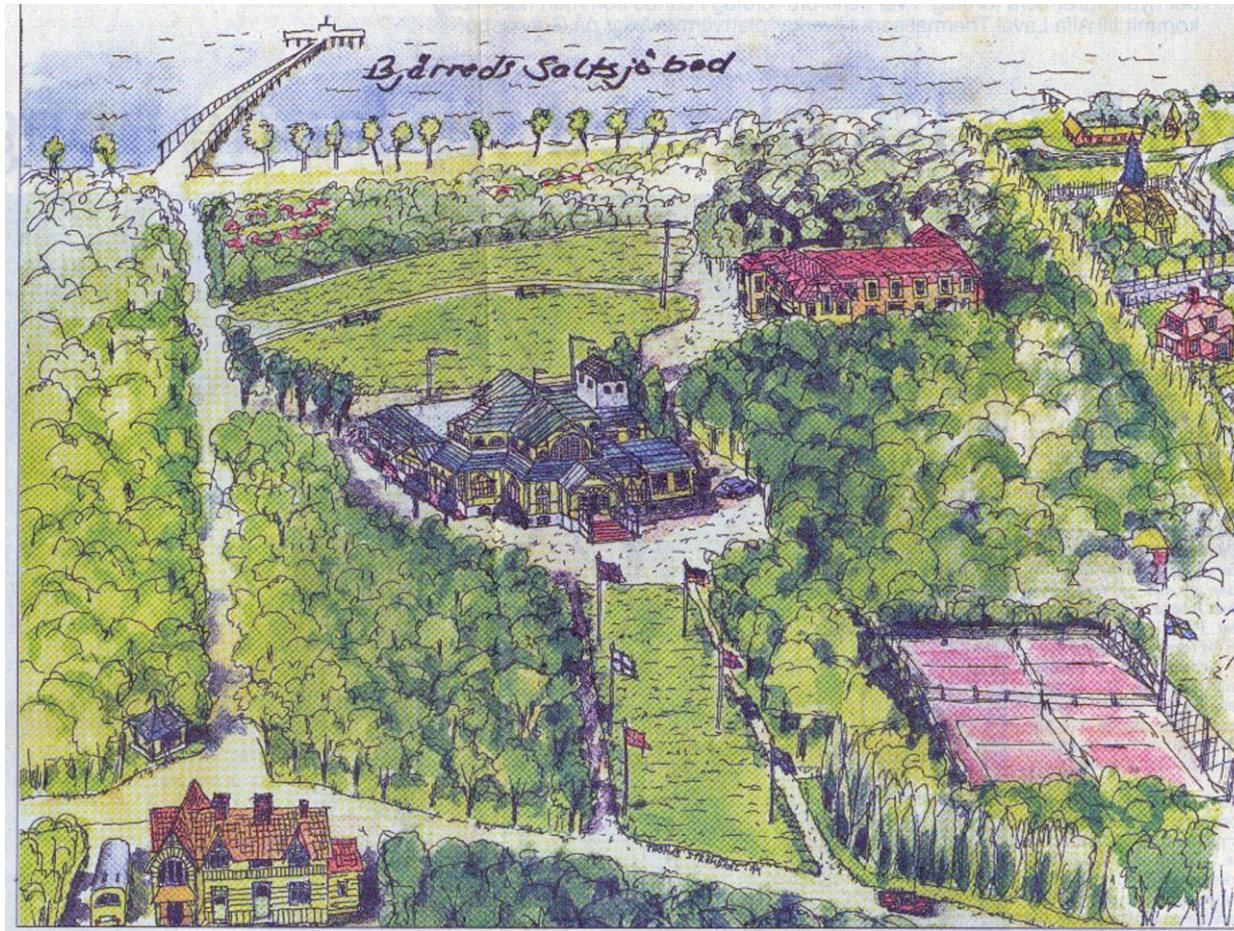
Långa Bryggan i början av 1900-talet. Vykortet skickades den 15 juni 902

Längst ut på landsidan om själva badhuset var bryggan också utbyggd och där stod några små bord och stolar så de som hade råd därtill här kunde bli serverade en lemonad. Till vänster d.v.s på södra sidan hade bryggan en lägre etage bara 40 – 50 cm över det normala vattenståndet, där kunde också småbåtar förtöjas (Inga Haraldsson)

Badhusets fasad var snickarglad och försedd med flaggstång på det frontespisliknande mittpartiet som var glasat med små glastrutor både i dörrarna och på sidorna om dessa. Det fanns låga, men ändå tornliknande partier, på båda flankerna. I hallen fanns en ganska kort butiksdisk bakom vilken föreståndarinnan sålde biljetterna och trollade fram eventuellt åtrådd lemonad och kanske kaffe, som hon kokade på primus i sitt lilla rum innanför. Det fanns nog lite godis också att köpa och åtminstone under någon period stod en vykortssnurra på disken.

Bjärreds Saltsjöbad uppfördes 1901. Här fanns restaurang och två hotell (det finare badhotellet och det enklare turisthotellet), brunnskiosk, kägelbanor och tennisbanor. Restaurangen brann 1950 och ersattes med en ny. Denna brann på 1960-talet och någon ny restaurang har vi aldrig fått på platsen. Där finns idag en parkeringsplats.

Den första restaurangen drevs av Moje Björkman-Junggren och arkitekt var Theodor Wåhlin.

Saltsjöbaden i början av 1900-talet.

Gamla restaurangen

Matsalen

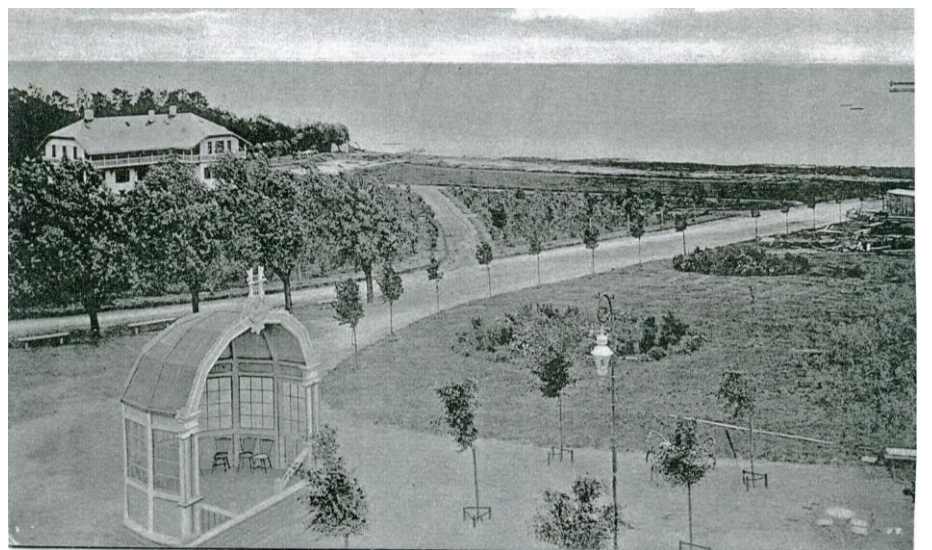

Turisthotell och nya restaurangen

Turisthotellets salong

Matsalen i Nya restaurangen

Badhotellet med restaurangen till vänster

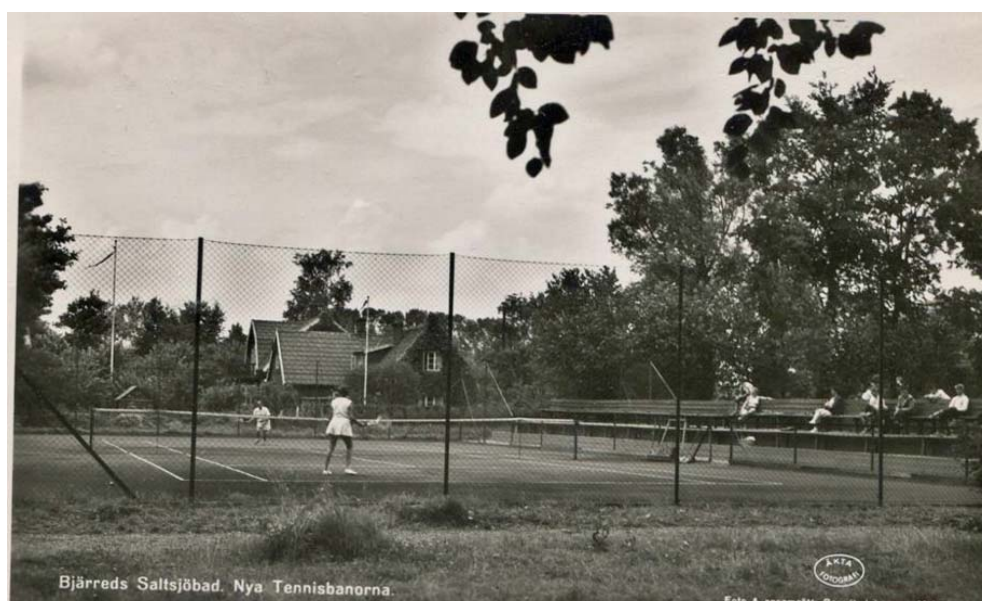
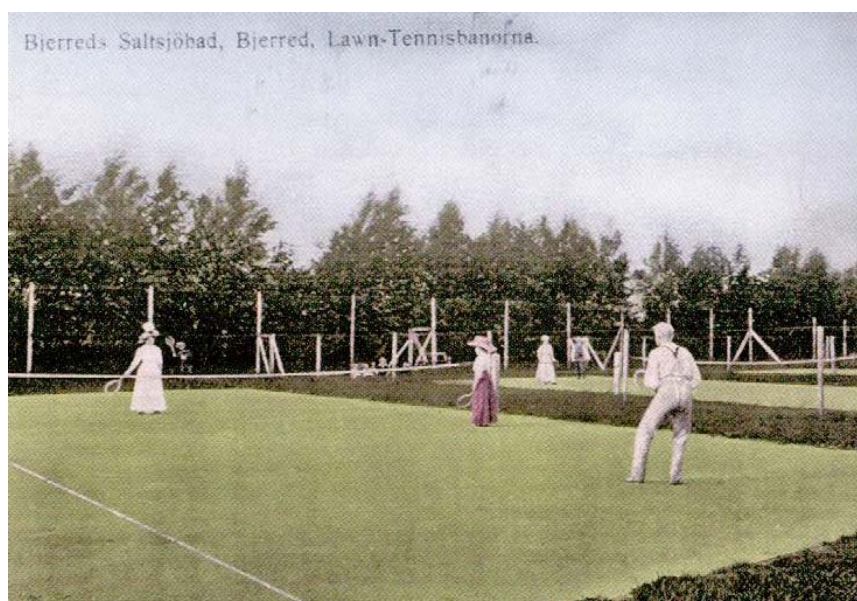
Badhotellet med brunnssalongen

Bjärreds Saltsjöbad lät bygga en kiosk vilken 1914 byttes ut mot en paviljong från Baltiska utställningen. C G Lekholm (f. 1909) berättar att han ofta var och köpte godis i kiosken. De sålde även kladdig glass förmodligen tillverkad på Saltsjöbaden (inga frysboxar fanns). På grund av kioskens läge nära Västkustvägen och närliggande nybyggnation ansågs den gamla kiosken vara ett hinder för trafiken. År 1983 skänktes kiosken "på rot" till en idrottsförening och en ny byggdes mittemot en bit in på Parkallén.

Två bilder från tennisbanorna:

Källor bl a:

Föreningens arkiv

Kommunarkivet

Arne Karlssons och Henrik Larssons böcker

Birgitta Nilsson